

‘Goed georganiseerde weerdienst is een dringende eisch’

Fenomenen rond ‘ruimteweer’ kunnen impact hebben op militaire operaties, bijvoorbeeld wanneer radarsignalen worden verstoord. Het is natuurlijk bekend dat het ‘gewone’ weer ook van invloed is op de militaire praktijk. Al voor de Eerste Wereldoorlog hadden Frankrijk en Duitsland een militaire weerdienst. In de loop van die oorlog ‘is men het groote nut van dezen dienst gaan inzien met het gevolg, dat een enorme uitbreiding tot stand kwam’, schrijft eerste luitenant der artillerie A.L.J. de Pauw.¹ ‘Begon Duitschland in 1914 met 14 vaste en 2 verplaatsbare weerstations, in October 1918 telde de Legerweerdienst totaal 316 stations!’

Deze ontwikkeling kwam onder andere door de uitbreiding van de luchtvloot, het gebruik van het gaswapen, en het ‘in rekening brengen der daginvloeden bij de artillerie’, aldus artillerist De Pauw. De luitenant vervolgt met een vergelijking van de Franse en Duitse militaire weerdienst, die vooral veel overeenkomsten blijken te vertonen, al is het Franse materieel ‘meer geperfectionneerd dan bij de Duitschers’.

Met de lessen van 1914-1918 in het achterhoofd concludeert De Pauw: ‘Ongetwijfeld zullen in de toekomstige oorlogen de luchtvloot en de gasoorlog een groote rol spelen; de artillerie zal de daginvloeden in rekening blijven brengen en zeer zeker bij het zware geschut. Al deze strijdmiddelen hebben behoefte aan de gegevens omtrent de atmosferische toestanden; zij kunnen vrijwel niet daarbuiten. Een goed georganiseerde weerdienst is derhalve een dringende eisch.’ Is de Nederlandse krijgsmacht daartoe in staat? Bij De Pauw is nog niets bekend over een weerdienst in een oorlogsorganisatie, dus enigszins pessimistisch stelt hij: ‘Ik vrees, dat het antwoord ontkennend zal luiden; dit zou te bejammeren zijn.’

Uiteindelijk, nu ruim 100 jaar later, kan luitenant De Pauw toch tevreden zijn: niet alleen is er een afdeling voor meteorologie en oceanografie (METOC), die houdt zich ook nog eens meer en meer bezig met invloedrijke fenomenen die ontstaan buiten onze atmosfeer. ■

FOTO BEELDBANK NIMH. FOTOTECHNISCHE DIENST LUCHTVAARTAFDELING

Meteorologische waarneming met behulp van de luchtballon ‘Hollandia’, 1925

¹ A.L.J. de Pauw, ‘Militaire weerdienst’, *Militaire Spectator* 93 (1924) (6) 385-392.